

KEDUMSBLADET

NR 1 2016

Det segrande laget i Vara-alliansen

Foto Örjan Johansson

"DEN STORA VÅRFESTEN"

med "På spåret"

**Lördagen 19 mars
i Arentorps föreningshus**

Programledarna Henrik och Richard leder tävlingen
(som sker i grupper) om "vart är vi på väg"

Kvällen börjar kl.17.30 för den som vill mingla i baren.

Kl.18.30 serveras mat från "Carros catering".

DANS till **Nicko Ticko**

VARMT VÄLKOMNA!

Anmälan senast 13/3: Caisa Naess 0706357979, Inger
Johansson: 0709180902, Ulrika Svantesson: 0733701277

(Kostnad för kvällen 200kr/pers.)

Årsmöten:

**Södra Kedums hem-
byggsförening,
Södra Kedums Röda
Korskrets**

**5/3 kl 14.00
i församlingshemmet**

Bengt Larsson, bördig från
Lunnagården "Mårtens den
lille helen", gästar oss och
berättar minnen.

Fika/lotterier

Välkomna!

**Arentorps intresse-
och byggnadsförening**

**14/3 kl 19.00
i föreningshuset**

Välkomna!

Arentorp Helås FK

**14/3 kl 18:30
på Kedumsvallen**

Välkomna!

IMA städ
0725 722 722

**BYGGNADSFIRMA
ÖRJAN JOHANSSON**
0512-134 36 070-783 82 57

TJ:s Gräv & Markservice
0706-740555 0512-13294
Grävning & Betongbilning med minigrävare.
www.tjsgräv.se

ENEKULLA
Städ & Service
Gunnel Svensson gunnel@enekullastadochservice.se
Telenr: 0725-33 00 34 www.enekullastadochservice.se

**BERGSLIDENS
SERVICE**
*Reparationer av traktorer, grävmaskiner, bilar
+ diverse uppdrag inom reparationer*
0705-513423
Jan-Åke Wiktorsson

Cafe Sägeråsen
...i hjärtat av Tumleberg
Hembakat såklart!
Utomhuscafé med barnvänlig miljö
Öppettider: Lör-Sön 08:00-20:00
(Säsongsöppet 2/5 - 27/9)
Lördagar "Melodikrysset 10:00"
facebook **www.cafesägeråsen.se**
0707-577852

Morgan Waldeblom
Bilmekaniker
waldeblom@gmail.com
Pädersbackevägen 5
534 94
MORGANS BILSERVICE
Gör service, reparerar, svetsar, läser o släcker felkoder, mm.
0727370623

Dennis
Arentorp
Adler
Byggfirma 0705-563499

Kedumsbladet ges ut i samarbete mellan Intresseföreningen, Hembygdsföreningen och Sportklubben.
Det ges ut med fyra nummer per år.

**Planerad utgivning 2016:
vecka 7, 21, 35 och 46.**(oftast lördag eller söndag aktuell vecka)
Vi behöver material senast en vecka innan utgivningen, gärna tidigare!

Bidrag mejlas eller lämnas till
Kerstin Larsson, tele 0709-180 903
kedumsbladet@arentorp.com

Annonsera i Kedumsbladet, 100 kr/nummer

Där inget annat anges står Kerstin Larsson för text & bild

Alla Kedumsblad går att läsa på hemsidan
www.arentorp.com

Motionsdans i Arentorps föreningshus

10 feb Dönnes
2 mars Kenneths
6 april Hasse Peters

kl 18.00-21.30
Inträde 100 kr

Vi bjuder på kaffe och smörgås

Välkomna!

Välgörenhetskonsert

Insamling till flyktinghjälp

**Edmons Big Band
&**

**Sångsolister
Malin Andersson
Jörgen Fredriksson**

Servering med tårtbuffé 18.00-21.00

Arrangörer
Missionskyrkan, Ebb, Rödakorskretsarna i
Vara och Conventus

Onsdagen den 30 mars
kl 19.00 i Missionskyrkan i Vara
Fri entré

KRYSSET

Vågrätt

- 1 Böne slut
- 4 Värmer honom
- 7 Signalera
- 9 Större tävling
- 11 Mynt
- 12 "Mygga"
- 13 Det samma som vad
- 15 Albanien
- 16 Gammal kär leksak
- 19 Den tappra soldaten
- 20 Gravhög
- 22 Uthållighet
- 24 Praktik
- 26 Spelfågel
- 27 Upplåtelse av jord

Lodrätt

- 1 Vår hemort
- 2 Eva Verner
- 3 Otur
- 4 Sela
- 5 "Änglarnas stad"
- 6 Herr Kantarells hem
- 8 Tilltalades förr
- 10 Firas i maj
- 12 Ful fisk
- 14 Djurfötter
- 15 Beting
- 17 Väderstreck
- 21 Handtag
- 23 Man med he
- 25 Kvalster
- 26 På

Lösningen till kryss nr 3

V	I	T	A	M	I	N	E	R
R		R	V	O		O	N	E
Å	S	A		S	T	E	G	E
K	A	N	O	T		L	L	L
	G	Å		E	D		A	
F	O	S	T	R	A		N	Å
O	B		O		G	O	D	S
T	O	M	G	L	A	S		K
O	K		A		R	A	T	A

1		2	3		4	5		6
		7		8				
9	10		11				12	
13		14				15		
16			17		18			
		19						
20	21					22	23	
24			25		26			
	27							

Namn.....Tel.....

Lös krysset och lämna det
hos Sigrid Karlberg eller
Britta Hermansson, Store-
gårdsvägen eller i postlådan
vid Föreningshuset **senast
10 maj**. 12 lösningar lämna-
des in denna gång.

Tre vinnare får två skrap
lotter vardera!
Vinner denna gång gör:
Britt Fredriksson
Arne Pettersson
Sven-Olof Mattsson
Grattis!

Torpa säteri / Torpa Ladugård

I vår serie om "Hus med historia" får vi denna gång ta del av Göran och Ingvar Johanssons forskning om Torpa, som en gång var en enda stor gård.

Namnet Torpa omnämns för första gången 1540 enligt Skara stifts jordebok. Det finns ett hundratal Torpa i detta land, men endast ett Torpa Ladugård. (Torpa slott har på senare tid också kallat sig Torpa Ladugård). Enligt ett brev från kammarkollegiet 1682 blev Torpa säteri även Torpa Ladugård under Tumleberg. I början av 1800-talet bestod Torpa av ca 75 % av skog. Torpa Ladugård var till mitten av 1800-talet socknens största gods.

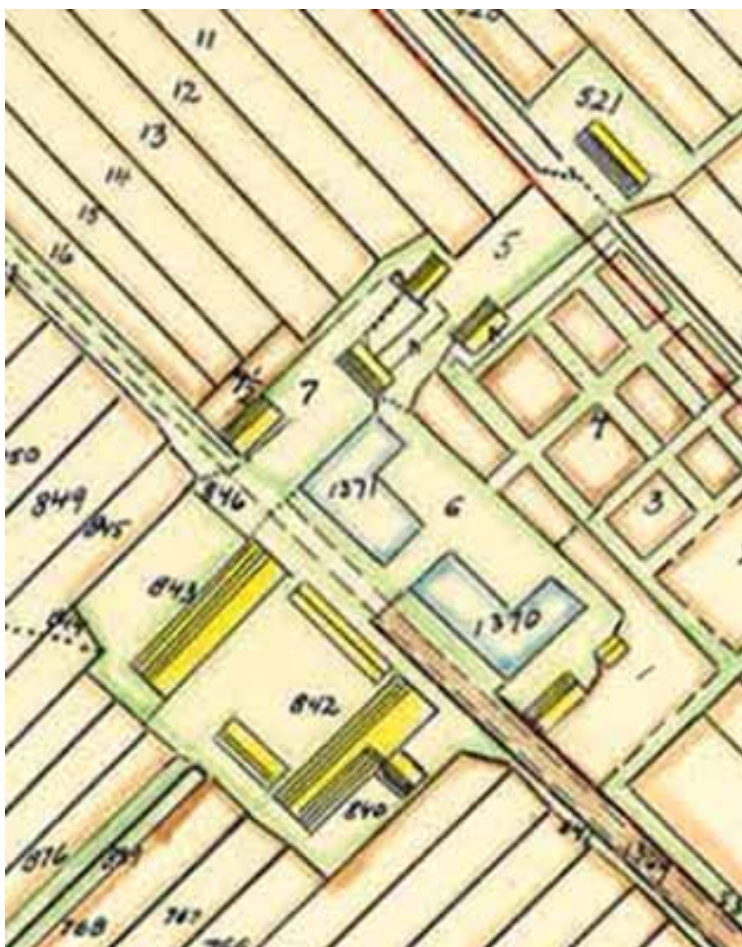
Under ca 200 år (från början av 1600-talet till början av 1800-talet) ägdes Torpa Ladugård av höga militärer av olika rang såsom general, major, överstelöjtnant, kapten, generalmajor mm. Det militära ägandet bröts 1822 då häradshövding J M Stridbeck köpte fastigheten och som han ägde fram till 1839. Han lät gjuta en vällingklocka, som ännu finns kvar. Mellan 1839 till 1847 var Carl Setterberg ägare av godset. Östgöten Setterberg var en jordbrukare som införde flera nya brukningsmetoder på säteriet. Han deltog även aktivt till den nya skolbyggnaden på Rysten. 1847 köptes fastigheten av fabrikör Johan Grönvall från Göteborg som han i sin tur sålde 1854. Nu kommer Torpa Ladugård att delas.

Torpa, ett mtl säteri-ladugård uti Kjedums socken, Barne härad och Skaraborgs län, 3½ mil s. v. från Lidköping; utbyttes från kronan till frälse den 12 September 1664 af generalmajor Hjerta; egdes 1812 af kapten Wahlfeldts enka, friherrinnan S. L. Wachtmeister; år 1863 hade säteriet, hvartill hörer anseelig löfskog, och som var tax. till 55,000 rdr rmt, två egare af bondeståndet; till ena delen lydde ½ mtl skatte.

"Historiskt-geografiskt och statistiskt lexikon öfver Sverige (1859 – 1870)"

Några intressanta händelser före delningen:

- År 1613 fick Torpa betala 8 mark och 24 öre till Älvsborgs lösen.
- 1664 blev överste generalmajor Per Hierta ägare till halva Torpa. I flera år förde han intensiva förhandlingar för att även få köpa den andra delen av Torpa. Efter hans död blev det dottern Anna Hierta o h m Adolf Hård som fortsatte dessa förhandlingarna. Genom en byteshandel blev senare Anna Hierta ägare till hela Torpa. Den som då ägde den andra halvan av Torpa, Lars Larsson, erbjöds som byte hela Kedum Storegården. Byteskontraktet undertecknades 1696 på Tingsplatsen i Naum. Nu hade hela Torpa bara en ägare.
- I början av 1700-talet ägdes Torpa av fänriken Per Hård. Han dog i en duell i Ukraina 1708.
- Mor Bothilla från Gröneberget blev sommaren 1675 anklagad för att olovligen mjölkat andras kor. Hon friades dock genom ed.
- I början av 1800-talet ägdes Torpa av kapten Lars David Kafle. Han deltog i krigen i Finland 1808 – 1809 och i Norge 1814.
- Ännu in på senare delen av 1800-talet hade säterierna Torpa Ladugård och Ells-torp de främsta stolarna i Kedums gamla kyrka.

Karta över säteriets byggnader vid laga skifte 1863 med dammar, vägar och köksträdgård

- Från 1822 till 1854 ägdes Torpa Ladugård och Ellstorp av samma person.
- Förordningarna beträffande Stora skiftet och Laga skiftet 1863 hade ingen större inverkan på säteriets domäner.
- Socknens sista mord ägde rum år 1827. Då blev en torpare från torpet Gröneberget under Torpa dödad under en kvällsmåltid. Förövaren halshöggs senare vid "Tåligs ek", efter laga ting i Naum 1830. Minnessten finns vid avrättningsplatsen.
- På säteriet fanns det ett flertal drängar och pigor, men även trädgårdsmästare, inspektor, kamrer, smed, bokhållare, rättare, maskinist, betjänt, hushållsmamsell och lantbrukselever. En del bodde på gården, medan andra bodde på de 5 torp som hörde till Torpa Ladugård vilka var Grindstugan, Olofstomten, Paradis, Gröneberget och Hjerpetorpet.

Byggnader på Torpa Ladugård/Säteriet

Säteriets mangårdsbyggnad

Foto: CJ Rylander

När mangårdsbyggnaden uppfördes är osäkert, men efter studier av bl.a. kartor så torde det vara efter 1820. Byggnaden som var ett tvåvåningshus, låg med gaveln mot gårdens allé. Huset revs under 1880-talet och flyttades till Vara stationssamhälle och placerades i hörnet av Storgatan och Korsgatan. Huset finns fortfarande kvar, nu placerat med baksidan mot Storgatan 10.

Ladugårdarna

Foto: CJ Rylander

Ladugårdarna var stora till ytan och väggarna låga med höga halmtak. Ladugårdarna revs i början av 1930-talet.

Mannen till vänster är "Johan på Torpa" medan sonen Nils sitter på hästryggen.

Bränneriet på Torpa (hus 521 på kartan).

Brännerier och bryggerier var viktiga i äldre tiders självhushåll. Enligt den s.k. husbehovsbrännings-rätten hade varje hushåll rätt att brygga de starkvaror som behövdes. Superiet var ganska omfattande under speciellt 1800-talet och som ledde till mycket elände. År 1855 förbjöd riksdagen husbehovsbränningen. Bränneriet låg nordost om säteriet och den senare Torpa-vägen mellan Herrgården och Åsen. En avgrävd trätrumma på 1960-talet visade att vattnet togs från en av dammarna. I de allra flesta fall (p.g.a. värmen) användes också brännerierna speciellt vintertid till bakhus, tvättstuga och ibland även som slakthus. Förmodligen var så fallet även för Torpa. Efter förbudet revs bränneriet ganska snart, eftersom huset inte finns med på kartan som upprättades i samband med laga skifte 1862.

Magasinsbyggnader

Ett av de husen som fortfarande finns kvar är magasinsbyggnaden. På den norra gaveln fanns också vällingklockan uppsatt. Klockan från 1822 finns kvar men är numera inte uppsatt.

"Torpa dammar"

De vinkelräta dammarna grävdes någon gång i början år 1800. Detta bekräftas av kartan över Torpa anno 1818. Värt att notera är att dammarna är vackert stensatta. Fram till 1832 ägdes säteriet av högre militärer. Obekräftade uppgifter har påstått att dammarna byggdes under militärtiden av ryska desertörer från kriget i Finland 1808-1809. Hoppas att framtida studier kan bekräfta detta.

På fastigheten bor numera Berit och Sven Larsson.

Örjans fotbollskrönika

Nu har det snart gått två månader på det nya året och våra fotbollsspelande tjejer och killar håller som bäst på att förbereda sig inför den kommande säsongen. De flesta passen har varit i Sparbankshallen, men även Almesåsen, gymmet och Bender-svallen (konstgräsplanen i Vara) används.

På spelarfronten så är det inga tjejer som lämnat klubben men däremot har tre nya tillkommit i dagsläget. Detta är Ida Carlsson, försvarsspelare från Trollhättans Bois samt två yngre spelare från Vedum, Stina Högemark och Emilia Bengtsson. Tränare är även detta år Anders Bergqvist och Henrik Karlsson. På herrsidan fortsätter Anders Svantesson som tränare även detta år och på spelarsidan har man haft lite utbyte med Elmer/Fåglum. Tre stycken har kommit därifrån: Patrik Karlsson, Adam Landqvist och Fredrik Berggren (är osäkert om han kommer att spela). Åt andra hållet har Emil Lindström gått.

Även detta år så spelas DM på försäsongen och detta börjar redan denna helg 20-21 febr med match för båda lagen på konstgräset i Vara. Damerna möter JK10 på lördagen och herrarna spelar mot Lidköpings FK akademi på söndagen.

Övrigt motstånd för damlaget är Mellby IK samt Skoftebyn och för herrlaget Wargön och Säven/Hol.

Seriestarten är lördagen den 23 april och då kommer båda lagen att spela hemma på Kedumsvallen. Herrarna möter Ardala kl. 13.00 och damerna möter Skoftebyn kl. 16.00

Damlagets inledande matcher:

Lörd 23/4	16.00	Skoftebyn	hemma
Sönd 1/5	16.00	Fristad m fl	borta
Fred 6/5	19.00	Frisco	hemma
Lörd 14/5	14.00	Vänersborgs IF	borta
Lörd 21/5	13.00	Sjömarken	hemma
Onsd 25/5	19.30	Ulricehamn	borta
Lörd 4/6	14.00	Lödöse/Nygård	hemma

Herrarnas inledande matcher:

Lörd 23/4	13.00	Ardala	hemma
Onsd 4/5	19.00	Emtunga	borta
Fred 13/5	19.00	Järpås	hemma
Tisd 17/5	19.00	Östadkulle	borta
Fred 20/5	19.00	JK 10	hemma
Fred 27/5	19.00	Vedum	borta
Fred 3/6	19.00	Frisco	hemma

SEGER I VARAALLIANSEN

Även detta år blev det stora framgångar för Arentorp Helås i Varaalliansens julturnering. Även detta år kvalificerade sig våra tre lag till den sista finalkvällen.

Om vi börjar med damerna så gick andralaget vidare som tvåa från grupp-spelet tillsammans med Gauthiod I. Seger mot Emtunga och oavgjort mot JK10 samt förlust mot Gauthiod räckte för att gå vidare. Förstalaget vann sin grupp efter oavgjort mot Nossebrokombinationen och sedan två storsegrar mot Vedum och Gauthiod II.

I slutspelet möts de båda arentorphelåslagen och där vinner förstalaget med ganska klara siffror och ställs mot Gauthiod I i finalen. Matchen står och väger ganska länge innan Gauthiod avgör i slutminuterna och det blir förlust med 2-1. Tyvärr kunde inte fjolårets seger upprepas men en andra plats är inte fy skam.

För herrarna väntade ett första gruppspel i en femlagsgrupp. Seger 1-0 mot Elmer/Fåglum, oavgjort mot Nossebro och ytterligare en 1-0 seger mot Vedum betydde att avancemanget var säkrat och då spelade det inget roll att det blev förlust mot Vara i kvällens sista match.

Nästa gruppspel startade med två segrar mot FC Gauthiod, bonusstraffen avgjorde samt mot Emtunga. Därmed var det klart för finalspel för både ArentorpHelås och IK Gauthiod inför sista matchen. Även denna match lyckades våra grabbar vinna efter att bonusstraffen slagits in.

På finalkvällen väntade Främmestad i semifinalen och matchen slutade 1-1 och eftersom AHFK är ett div VI-lag så blev det även här en bonusstraff som Andreas Johansson gjorde mål på och därmed var det klart för final mot IK Gauthiod.

Denna match blev verkligen högdramatisk. Victor Lindelöf ger AHFK ledningen med 1-0 men Gauthiod kvitterar. I slutminuterna händer allt, Gauthiod gör 2-1, AHFK kvitterar och sedan gör Gauthiod 3-2 och slut. Arentorp-Helås har som vanligt en bonusstraff och även denna gång sätter Andreas Johansson den. Efter detta blir det en mållös förlängning och matchen måste avgöras på straffar. Fem för varje lag, Gauthiod missar en men Arentorp-Helås sätter samtliga och är vinnare av turneringen. Detta är herrarnas första seger sedan klubbarna slogs ihop 2009.

Ett stort Grattis!

Örjan Johansson

Vårens aktiviteter i församlingshemmet

En tisdag i månaden anordnar Ryda församling en ny typ av gudstjänst i Arentorps församlingshem. Konceptet kallas för "Messy church" och kommer från början från England. Det kan översättas till Stökig kyrka, och det är precis vad det är!

Temat för tisdagen den 9/2 var Kärlek!

Kvällen började 17.00, då folk började droppa in. Man blir då välkommen i dörren, denna kväll av några tjejer ur församlingens Tjejgrupp. Där får man skriva en namnlapp att sätta på tröjan och blir visad in till fikabordet, där det, fettisdagen till ära, bjöds på semlor, kaffe, saft och frukt.

Efter en fikastund på ungefär 20 minuter hälsas alla välkomna och dagens tema introduceras. Därefter följer kreativ tid på ungefär 45 minuter och då finns det tre stationer med pyssel att rotera kring. Kärlekstemat genomsyrar även pysslet. Denna kväll i form av Alla hjärtans dag-kort för att ge kärlek till någon, hjärtepynt att hänga upp hemma för att påminna sig själv om hur viktigt det är att älska sig själv och ett armband med hjärtformade pärlor, som en påminnelse om att Gud älskar mig!

När den kreativa tiden är slut så samlas man igen för firande. Signumsången för Messy church i Ryda är "Jag går på livets väg", denna sång sjungs varje gång och följs av fler sånger, en kortare reflektion på temat, bön och avslutas med en matsång, då firandet övergår i kvällsmat. Denna kväll bjöds det på Pulled turkey, sallad och tortillabröd. Teamet som jobbar med Messy church består av både anställda och ideella medarbetare. Denna kväll var det 57 gudstjänsfirare i Arentorps församlingshem! Nästa Messy church går av stapeln tisdagen den 8 mars. **Välkomna!**

Text o bild Sara Hybbinette

- **Onsdagar 18.00-20.00 Stick- och virkcafé.**

T. o. m. 27 april (ej 23 mars)

Kom och lär dig sticka, virka eller varför inte brodera! Du tar med/köper material till det du vill göra. Vi hjälps åt att komma igång. Barn under 10 år bör ha en vuxen som sällskap. Fika finns naturligtvis. OBS! Även om du kan sticka, virka brodera etc. är du naturligtvis välkommen till en stunds samvaro.

- **Luncher följande torsdagar 12.00:**

31 mars Påsklunch. Besök av påskgummor och gubbar från förskolan.

Anmälan senast 22 mars till Solveig Sundström 0512-133 10

21 april "Eld i berget". Pontus Olausson berättar om arbete med bergsprängning.

19 maj "Plan". Sofia Gustafsson berättar om sitt arbete vid naturkatastrofer. För mer info se: www.plansverige.org

- **Messy church 8 mars, 5 april och 10 maj. kl 17.00-19.00**

Vi pysslar, firar och äter mat tillsammans. Allt är jätteggratis!

- **Påskpyssel tisdag 22 mars 17.00-20.00**

40kr/person, 150kr/familj för pyssel och fika.

- **13 april 18.00** kommer Ingrid och Per Strid och berättar om Slättmissionens arbete.

Har du frågor så ring Solveig Sundström 0512-133 10

Dans kring granen

Jörgen Nilsson spelade i vanlig ordning och vi dansade. Sen bjöds det på fika. Efter fikat kom tomten på besök och gav alla barnen godispåsar.

Det var inte många som kom i år... 11 barn och 10 vuxna som dansade... Plus 4 st av våra föräldrar som hjälpte till i köket. Det var inga som var intresserade att ha hand om det nästa år. Det känns ju jätte trist eftersom det är en mysig tradition.

Text o bild: Sofie Larsson

Valborgsmässofirande

30/4 kl 21.30

Vid badsjön

Eld,
körsång,
fyrverkeri,
lotterier

Välkomna!

Arentorp Helås FK

SERIEPREMIÄR PÅ KEDUMSVÄLLEN

Lördag 23/4

KL. 13.00

Herrar div VI

ARDALA GoIF – ARENTORP HELÅS FK

KL. 16.00

Damer div II

SKOFTEBYNS IF – ARENTORP HELÅS FK

Ärtsoppa på kvällen!

LOPPIS med KAKBUFFÉ!

SÖNDAGEN 20 MARS KL.14-17

GÖR ETT RÖJ DÄR HEMMA OCH
SÄLJ SAKER DU INTE VILL HA
SOM NÅGON ANNAN BEHÖVER!

Hyra bord: 100 kr/st

ANMÄLAN SENAST 12/3:
CAISA NAEISS 0706357979,
THERES ADLER 0705300297

FIKA VÅR HEMBAKADE KAKBUFFÉ!
(40:-/pers)

HJÄRTLIGT VÄLKOMNA!